

Examenul de bacalaureat național 2020
Proba E. d)
Filosofie

Test 1

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

SUBIECTUL I **(30 de puncte)**

Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

- Lucian Blaga definește omul ca ființă ce trăiește în orizontul *întru mister și pentru revelare* și al cărei atribut esențial este:
 - comprehensiunea celuilalt
 - destinul omenirii
 - principiul sociabilității
 - destinul creator
- Binele și răul sunt categoriile fundamentale ale filosofiei:
 - politice sau ale teoriilor politice
 - morale
 - critice sau ale criticismului
 - analitice
- Eutanasia reprezintă o problemă abordată în cadrul eticii aplicate, deoarece:
 - este o problemă controversată și are caracter moral explicit
 - presupune respectarea imperativului categoric
 - este o problemă particulară de etică și are caracter ilegal
 - presupune respectarea imperativului ipotetic
- Filosoful care a afirmat că „unicul scop care îi îndreptățește pe oameni, individual sau colectiv, la ingerințe în sfera libertății de acțiune a fiecăruia dintre ei este autoapărarea” este:
 - I. Berlin
 - J. St. Mill
 - J. Rawls
 - J.P. Sartre
- În filosofia politică, conceptul de *libertate* este corelat cu cel de:
 - cunoaștere
 - responsabilitate social-politică
 - adevăr
 - inegalitate de ordin economic și cultural
- Dreptul la viață, dreptul la libertate și dreptul la proprietate sunt drepturi:
 - pozitive
 - culturale
 - economice
 - inalienabile
- În concepția filosofului german Imm. Kant, distincția dintre cunoștințele a priori și cele a posteriori are la bază:
 - raportarea la experiență
 - raportul dintre subiectul și predicatul logic
 - raportarea la falsitate și eroare
 - raportul dintre subiectul și obiectul cunoașterii

8. Un reprezentat al teoriei adevărului utilitate este:
- J. Rawls
 - L. Blaga
 - Imm. Kant
 - W. James
9. Concepția etică a lui Aristotel este una eudaimonistă, în care binele specific uman:
- trebuie să se opună acțiunilor făcute din înclinație
 - presupune a vrea, a face și a avea
 - trebuie să se opună acțiunilor făcute din datorie
 - presupune activitatea sufletului în acord cu virtutea
10. Dreptul la libertatea gândirii, de conștiință și de religie, din perspectiva Declarației Universale a Drepturilor Omului, reprezintă un drept negativ deoarece, pentru a beneficia de el:
- acțiunea statului trebuie să fie cât mai mică
 - statul trebuie să subordoneze cetățeanul
 - acțiunea statului trebuie să fie cât mai mare
 - acțiunea statului trebuie să fie coercitivă

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. În coloana din stânga sunt enumerate forme de cunoștințe specifice teoriei kantiene a cunoașterii, iar în coloana din dreapta sunt numerotate enunțuri adevărate referitoare la acestea. Scrieți pe foaia de examen asocierile corecte dintre fiecare literă din coloana din stânga și cifra corespunzătoare din coloana din dreapta.

a. Cunoștințe a priori	1. Cunoștințe bazate pe experiență.
b. Cunoștințe a posteriori	2. Judecăți în care legătura predicatului cu subiectul este gândită fără identitate, fiind numite și judecăți extensive.
c. Cunoștințe analitice	3. Cunoștințe independente de orice experiență.
d. Cunoștințe sintetice	4. Judecăți realizate din respect pentru lege și nu din înclinație.
	5. Judecăți în care legătura predicatului cu subiectul este gândită prin identitate, fiind numite și judecăți explicative.

16 puncte

B. Argumentați, în aproximativ zece rânduri, în favoarea sau împotriva tezei potrivit căreia *orice cunoaștere a noastră începe cu experiența*.

8 puncte

C. Construiți un exemplu prin care să evidențiați rolul/importanța erorii în progresul procesului de cunoaștere.

6 puncte

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Citiți, cu atenție, textul de mai jos:

Orice filosofie este o critică a limbajului. (...) Scopul filosofiei este clarificarea logică a gândurilor. Filosofia nu este o doctrină, ci o activitate. O operă filosofică constă în esență din explicații. Rezultatul filosofiei nu sunt „propozițiile filosofice”, ci clarificarea propozițiilor. Filosofia trebuie să clarifice și să delimiteze riguros gândurile, care altfel sunt, să zicem așa, tulburi și confuze. Filosofia limitează câmpul controversat al științei naturii.

(L. Wittgenstein, *Tractatus logico-philosophicus*)

Răspundeți următoarelor cerințe:

- Menționați, pe baza textului dat, două roluri/funcții ale filosofiei. **4 puncte**
- Evidențiați, în aproximativ o jumătate de pagină, o corelație existentă între termenii *filosofie* și *viață*, utilizând termenii menționați în sens filosofic. **10 puncte**
- Formulați un punct de vedere personal referitor la actualitatea perspectivei filosofice prezentată în textul dat. **4 puncte**

B. Știind că *valoarea filosofiei este de găsit printre bunurile destinate minții*:

- Argumentați, în aproximativ cinci rânduri, în favoarea ideii/tezei filosofice prezentată în enunț. **6 puncte**
- Ilustrați, printr-un exemplu concret, modul în care dreptatea procedurală se realizează într-un stat de drept. **6 puncte**